

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 4364
Tarih: 20.11.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'deki çocukların yaşadıkları sorunların tespit edilerek; kanunen veya ahlâki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu; eğitim, sağlık, barınma; fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunması olarak özetlenen "Çocuk Hakları" kapsamında alınacak önlemlerin ve yapılacak yasal düzenlemelerin belirlenmesi için Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Mülkiye BIRTANE

Kars Milletvekili

GEREKÇE

Çocuk Hakları Sözleşmesi 20 Kasım 1989 tarihinde BM tarafından kabul edilmiş ve bu itibarla 20 Kasım, Dünya Çocuk Hakları günü olarak kabul edilmiştir. Türkiye, sözleşmeyi, 14 Ekim 1990'da imzalamış ve sözleşme 27 Ocak 1995'te yürürlüğe girmiştir.

Sözleşme, taraf devletlere, çocukların özel olarak korunması, yasa ve gerekli kurumların yardımı ile fiziksel, zihinsel, ahlaki, ruhsal ve toplumsal olarak sağlıklı normal koşullar altında özgür ve onurunun zedelenmeyecek şekilde yetişmesinin sağlanması yükümlülüğünü getirmektedir. Sözleşmenin 2. maddesinde "Taraf Devletler, bu sözleşmede yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasi ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler" ibaresi yer almaktadır.

Sözleşme genel olarak incelendiğinde Türkiye'nin çocuk hakları konusundaki yükümlülüklerini yerine getirmediği görülebilmektedir. Özellikle sözleşmenin 3. maddesi olan "Kamusal ya da özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararı temel düşüncedir" hususunun Türkiye'de fazlaca göz ardı edildiği ortadadır.

Çocuk işçiliği, cinsel istismar, çocukların eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimde yaşadıkları sorunlar, çocukların en temel haklarından dahi yoksun olduğunu gösterirken; Türkiye'de çocukların suça bulaşma oranları da yoksulluk ve yoksulluğa bağlı nedenlerle fazla olmaktadır. Aynı zamanda Türkiye'de çocuklar bir örgüt ya da siyasi parti mensubu sayılabilmekte, erişkin insanlar gibi "siyasi suçlu" olarak yargılanabilmektedir. Yargılama çocuk mahkemelerinde olsa dahi bu süreç çocuk haklarından yoksun olarak işlemektedir.

2009-2010 yılları arası 4 bin çocuk TMK kapsamında yargılanmış, yüzlercesi hakkında hapis cezası çıkmıştır. Resmi rakamlara göre, 15 Mayıs 2012 itibarıyla, ceza infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlü çocuk sayısı toplamda 2 bin 206'dır. Cezaevlerinde bulunan çocuklara dönük işkence ve kötü muamele olayları sık sık gündeme gelirken, Pozantı Cezaevi başta olmak üzere birçok cezaevinde tecavüz ve cinsel istismar olayları yaşanmıştır. Çocuklar okullarda, sokakta, işyerlerinde de cinsel istismara ve tecavüzlere maruz kalmaktadır. Çocuğa yönelik şiddet her alanda görülebilmektedir. Onlarca çocuk polis müdahalesi ile hayatını kaybetmiştir.

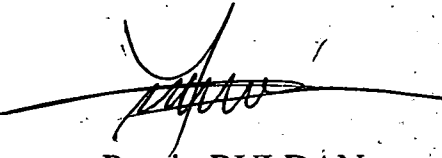
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre 2012 yılı itibarıyla 75 milyon 627 bin 384 olan Türkiye nüfusunun %30'unu aşan bir kısmı 0-19 yaş grubu oluşturuyor. Türkiye'de henüz çocukların eğitim ve sağlık hizmetlerinden tam ve ücretsiz yararlanması dahi sağlanamamıştır.

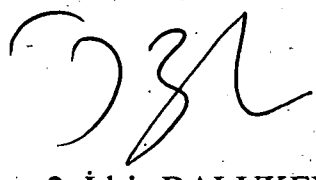
Okul öncesi eğitim oranı % 60'larda kalmaktadır. Ortaöğretimde de oran %65 civarındadır. Kırsal kesimde yaşayan çocukların okula gidememeleri sorunu varlığını koruyor. Özellikle 11-13 yaş grubundan kız çocukların okula devam etmeme sorunu var.

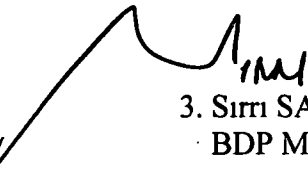
Çocuk işçiliği olgusu endişe verici boyutlara varmıştır. Bu uygulama birçok ülke ve uluslararası yapı tarafından insani sömürü olarak kabul edilmekte iken Türkiye'de 444 eğitim sistemi ile bu olgu olağan duruma getirilmeye çalışılmaktadır. Binlerce çocuk kentlerde kayıt dışı sektörde, mevsimlik tarım işlerinde çalıştırılmaktadır. Binlerce kız çocuğu ev hizmetlerinde çalıştırılmaktadır. Sokakta çalışan ve yaşayan çocuk sayısı oldukça fazladır.

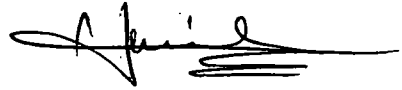
TÜİK 2012 Çocuk İşgücü Anketi'ne göre, nüfusun % 20,6'sını oluşturan 6-17 yaş grubundaki 15 milyon 247 bin çocuktan **893 bini çalışıyor**. Anket sonuçlarına göre, çalışan çocukların % 50,2'si okula gitmiyor. 2012 TÜİK verilerine göre, 181 bin çocuk gelin bulunmaktadır.

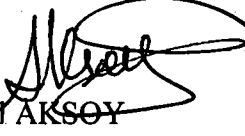
Türkiye'nin bu tablo karşısında çocuk haklarına dönük kapsamlı bir çalışma başlatması gerekmektedir. Sorunun bir an önce gündeme alınması için bir meclis araştırması açılmasını Genel Kurul'un takdirine sunuyoruz.

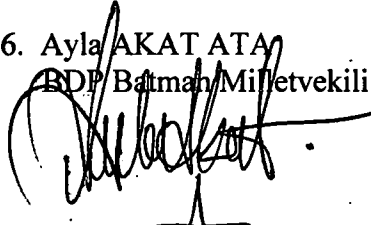

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

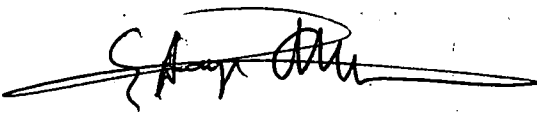

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

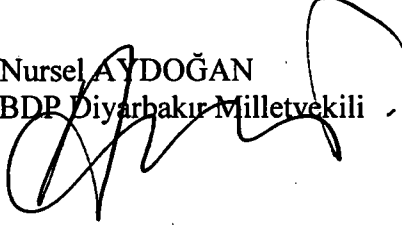

5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

6. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

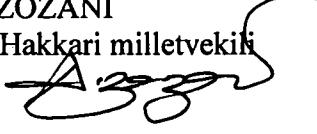

7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

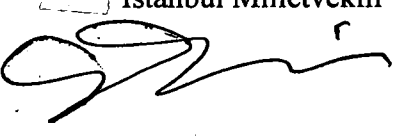

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

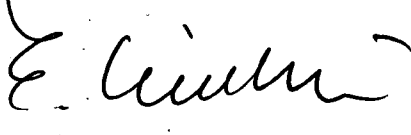

12. Adil ZOZANİ
BDP Hakkari milletvekili

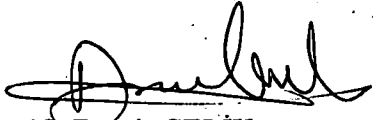

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
İstanbul Milletvekili

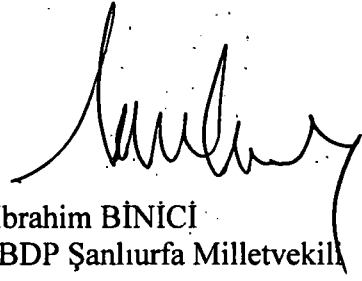

15. Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
Mersin Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

22. Özdağ ÜÇER
BDP Van Milletvekili